

Najważniejsze - wartościowe stado matek

Felietony

Nadesłany przez: Marek Szewczyk

Przesłany: 5.02.2019, 16:00:00

W dyskusji wywołanej przez **Beatę Kumanek** tekstem pt. "Kilka pytań, do Anny Stojanowskiej i Jerzego Białoboka" już kilka osób zabiera głos, wpisując komentarze pod tym artykułem. Głos kolejnej osoby, **Agnieszki Bojanowskiej**, bardzo dobrze znajaczej michałowski stado i tamtejsze realia, jest na tyle istotny, że postanowiłem go zamieścić jako kolejny artykuł.

Marek Szewczyk

Najważniejsze - wartościowe stado matek Tekst **Beaty Kumanek** ma dwa aspekty – ocenę reakcji tzw. środowiska na decyzje ministra **Jurgiele** z 2016 roku i postulaty, co należałoby zrobić, by powstrzymać upadek polskiej hodowli koni arabskich. Ten drugi aspekt jest oczywiście dzisiaj dużo ważniejszy, więc do pierwszego odniosę się tylko krótko. Odzew był, ale... Pani Kumanek pisze: **Przez minione trzy lata cała para szła, a w obronę trzech osób znanych z imienia i nazwiska. O przyszłości państwa, stowowej hodowli konia arabskiego nie mówi, o sobie praktycznie nic, zaś odosobnione głosy w tej kwestii nie spotkały się z żadnym odzewem. Interes Anny Stojanowskiej, Jerzego Białoboka i Marka Treli uważano za tożsamy z interesem państwa, stowowej hodowli koni arabskich.** Myślę, że te zdania nie są... prawdziwe. Istotnie, broniono zwolnionej trójki fachowców, bo potraktowano ich w sposób haniebnym i całkowicie pomyłkowo, jakie wyłano niesprawiedliwie na ich głosy w oficjalnych wypowiedziach w mediach przyjaznych rządowi sprawiają, że kałdę przyzwoity człowiek czując się, siłą w obowiązku ich broni. Była rzecz... naturalna, że widząc... ceniący brak kompetencji nominatów "dobrej zmiany" domagano się powrotu tych, którym polskie araby zawdzięczały światową sławę. Broniono jednak także hodowli wychodzącej z założenia, że należałoby chronić jej genetyczne zasoby. Już przed pierwszą niesławną aukcją w 2016 roku były protesty przeciwko sprzedaży między innymi *Alerta*, *Sefory*, *Al Jazeera*. Chyba tylko burzy w mediach społecznych zawdzięczamy to, że na aukcję nie została wystawiona *Wieża Mocy* jako Lot 0, bo jak odkryli dociekliwi, były już gotowe w KOWR strony internetowe promujące sprzedaż tej michałowskiej gwiazdy - w tej roli zastąpiła ją *Emira*. Podobne protesty były też później: przeciwko sprzedaży *Prometeusza*, wnuczki *Pianissimy*, wyprzedanej przez Michała córek *Eksterna* o czysto polskim rodowodzie - tym listą protestów można by ciągnąć. Władze stadnin chcąc osiągnąć aukcyjne sukcesy wystawiali gwiazdy i sprzedawali je tanio. Protestowano także przeciwko szerokiemu użyciu w Michałowie bardzo poławnych ogierów na dodatek z rodu *Saklawi I*. W jednym z pani... Kumanek zgodzę się – te głosy środowiska nie spotkały się z odzewem, ale nie środowiska, a ówczesnego kierownictwa stadnin, ówczesnych inspektorów nadzoru i także ówczesnej Rady do Spraw Hodowli Koni, w tym prof. **Krystyny Chmiel** odpowiedzialnej za hodowlę arabskich. Świetnie pamiętam jej publiczne wystąpienia popierające decyzje władz, choć w oczywisty sposób były one sprzeczne z celami hodowli, które ona sama starała się promować. Przykładem braku reakcji Rady na nieprawidłowości mogłabym mnożyć, ale miało być o przyszłości. Jednak na koniec jeszcze jedna gorzka uwaga – wydawałoby się, że najistotniejszą częścią "środowiska" są... członkowie PZHKA, ale reakcja

wielu z nich na to co siÄ™ dziaÅ‚o, byÅ‚a dla mnie bardzo rozczarowujÄ…ca. "Oddaj co zabraÅ‚eÅ‚, napraw co spapraÅ‚eÅ‚"- chciaÅ‚oby siÄ™ powiedzieÅ† pod adresem KOWR, nastÄ™pczyni ANR. "Oddanie" jest niemoÅ¼liwe - szczÄ™liwi nabywcy nie zwrócÄ… koni, które nie powinny byÅ‚y byÅ† sprzedane. Cenni pracownicy stadnin uÅ‚oÅ¼yli sobie Å¼ycie gdzie indziej i raczej nie powrócÄ… NaleÅ¼y siÄ™ jednak zastanowiÅ†, co moÅ¼na i trzeba zrobiÅ†, Å¼eby powstrzymaÅ† dalszy upadek hodowli. Mój punkt widzenia jest podyktowany ocenÄ… sytuacji stadniny w MichaÅ‚owie, choÅ† zapewne w wielu aspektach w Janowie jest podobnie. Moim zdaniem wielkim problemem jest brak mÅ‚odych klaczy, które moÅ¼na by wÅ‚Ä…czyÅ† do stada. Przyczyna jest dwojaka – po pierwsze **Hanna Sztuka i Maciej Grzechnik** lekkÄ… rÄ™kÄ… sprzedali czoÅ‚ówkÄ™ ówczesnych dwulatek i trzylatek. Jednocześnie koncepcje hodowlane pani Sztuki nie sprawdziÅ‚y siÄ™ wcale – ubiegÅ‚oroczny przychówek jest sÅ‚aby i niewiele da siÄ™ z niego wybraÅ†, a utrzymywaÅ† go trzeba. Ten rocznik, wyjÄ…tkowo liczny, za sprawÄ… szerokiego uÅ¼ycia sÅ‚abych reproduktorów zapowiada siÄ™ jeszcze gorzej i niestety Å°rebaki, które do tej pory urodziÅ‚y siÄ™ w stadninie (w tym od wybitnych matek!), te pesymistyczne prognozy potwierdzajÄ… Tak wiÄ™c ostatecznie roczniki sÄ… w pewnej mierze dla hodowli stracone (pod tym wzglÄ™dem w Janowie jest lepiej). To jest zresztÄ… doskonaÅ‚a ilustracja tego, jak nietrafne decyzje hodowlane majÄ… bezpoÅ‚rednie przeÅ‚oÅ¼enie na finanse stadniny. Hodowla, jeÅ‚li ma utrzymaÅ† poziom, musi siÄ™ oprzeÅ† na starszych klaczach, bo tylko wtedy jest szansa na utrzymanie wartoÅciowego stada matek i uzyskania potomstwa, które bÄ™dzie moÅ¼na wÅ‚Ä…czyÅ† do stada, z sukcesem pokazywaÅ† w Åwiecie i sprzedawaÅ† za dobre pieniÄ…dze. Wynika z tego, Å¼e naleÅ¼y wyprzedaÅ† sÅ‚abe konie z mÅ‚odszych roczników, godzÄ…c siÄ™ na niskie ceny za sztukÄ™ i **chroniÅ† obecne stado. Nie naleÅ¼y oczekiwaÅ†, Å¼e stadniny wystawiÄ… na aukcjÄ™ same gwiazdy i dochodami z tejÅ¼e bÄ™dÄ… Ä‚ataÅ† budÅ¼et. Tutaj dochodzimy do sedna sprawy finansowania stadnin w obecnej sytuacji - one po prostu wymagajÄ… finansowego wsparcia paÅ‚stwa po to, by nie byÅ‚y zmuszone do ratowania budÅ¼etu wyprzedaÅ¼Ä… najwartoÅciowszych koni, podcinajÄ…c w ten sposób genetycznÄ… gaÅ‚Ä…Å°, na której siedzÄ…** Tym bardziej, Å¼e za sprawÄ… dziaÅ‚aÅ‚, nominatów dobrej zmiany, prestiÅ¼ janowskich aukcji runÄ…Ä‚, i ceny na nich uzyskiwane sÄ… niskie w porównaniu do jakoÅci sprzedawanych koni. Ta finansowa pomoc w ramach "napraw, co spapraÅ‚eÅ‚" jest bardzo potrzebna - i tu peÅ‚na zgoda z paniÄ… Kumanek. Potrzebna jest juÅ¼, teraz, niezależnie od tego, jakie decyzje w sprawie statusu stadnin zapadnÄ… Mam nadzieję, Å¼e ten punkt widzenia podziela inspektor **Izabela Wierzchowska**. Nie wiem, jaka na przyszÅ‚oÅ‚Ä† forma wÅ‚asnoÅci jest najlepsza, jaka organizacja pracy stadniny najbardziej efektywna. Stadnina to przecieÅ¼ ogromne przedsiÄ™biorstwo, Å‚Ä…ki, pola uprawne, krowy, no i przede wszystkim hodowla koni, której caÅ‚a pozostaÅ‚a dziaÅ‚alnoÅ‚Ä† jest podporzÄ…dkowana. Znalezienie dobrej formuÅ‚y funkcjonowania stadnin i wyznaczania kierunków hodowli arabsów wymaga spokojnego namysÅ‚u. Wydaje mi siÄ™, Å¼e dzisiaj znalezienie takich omnibusów, jakimi byli **Andrzej KrzysztaÅ‚owicz, Ignacy Jaworowski, Marek Trela i Jerzy BiaÅ‚obok**, którzy potrafili wziÄ…Å† odpowiedzialnoÅ‚Ä† zarówno za caÅ‚oÅ‚Ä† gospodarstwa, jak i za hodowlÄ™, znaleÅ¶ bÄ™dzie trudno, jeÅ‚li w ogóle moÅ¼liwe. Patrząc historycznie, prawdÄ… jest, Å¼e gdy trzeba byÅ‚o odbudowaÅ† hodowlÄ™ koni arabskich po pierwszej wojnie Åwiatowej, to utworzenie dziaÅ‚u arabskiego w paÅ‚stwowej stadninie w Janowie okazaÅ‚o siÄ™ strzaÅ‚em w dziesiątkÄ™. To ta hodowla gÅ‚ównie, choÅ† przecieÅ¼ byÅ‚y teÅ¼ hodowle prywatne, zbudowaÅ‚a znakomite stado arabsów, tak dobre, Å¼e z jego resztek udaÅ‚o siÄ™ dÅwignÄ…Å† hodowlÄ™ po drugiej wojnie Åwiatowej. Ponownie w oparciu o stadniny paÅ‚stwowe - w Nowym Dworze, Albigowej, a w pierwszym rzÄ™dzie w Janowie i MichaÅ‚owie. DziÄ™ki paÅ‚stwowej wÅ‚asnoÅci moÅ¼na byÅ‚o prowadziÅ† pracÄ™ hodowlanÄ… niekoniecznie generujÄ…cÄ… co roku zyski ze sprzedaÅ¼y koni. Spektakularne sukcesy sprzedaÅ¼ne zaczÄ™y siÄ™ w latach szeÅdziesiątych, gdy podstawowe stado byÅ‚o juÅ¼ jako tako

odbudowane. Jest wszak 1/4 jeden bardzo ważny aspekt – ludzie. Przed wojną... w Janowie by, **Stanisław Pohoski**, po wojnie **Józef Tyszkowski** w Nowym Dworze, **Roman Pankiewicz** w Albigowej, a przede wszystkim Andrzej Krzyształowicz w Janowie i Ignacy Jaworowski w Michałowie. Bez ich talentu hodowlanego nie byłoby odbudowy hodowli i sukcesów. **Nie wystarczy własność państwa - potrzebni są... utalentowani hodowcy.** Zresztą..., w PRL z mecenatem państwa też nie zawsze było spokojnie. Trzeba tu odnotować, 1/4 Marek Trela i Jerzy Białobok wspierani przez **Izabellę Zawadzką... i Annę Stojanowską...** wspaniale poradzi sobie w nowych warunkach ekonomicznych i rosnącej konkurencji międzynarodowej. Nie było to łatwe, ale udało się i odnosili wspaniałe sukcesy – do 16.02.2016. Pani Kumanek zwraca się z apelem do Anny Stojanowskiej i Jerzego Białoboka, by spowodowali zmiany w strukturze własnościowej stadnin. Nie sądzę, by mieli aż tak moc sprawczą... Myślę, że skupiając się na tym, by chronić hodowlę przed dalszą dewastacją i wspierać próby jej odbudowy, są, u... konsultacjami. Nadzieja w młodych zaangażowanych ludziach, 1/4 pociąg... hodowlę dalej. Jestem pewna, 1/4 zarówno Anna Stojanowska, jak i Jerzy Białobok będą ich wspierać pomocą..., tak ważną i cenną... Myślę, że dążyć, jest to moim zdaniem ich najważniejsze zadanie. My, miłośnicy koni arabskich powinniśmy być obojgu bardzo wdzięczni, 1/4 w imię interesu hodowli zdecydowali się na współpracę z ministrem **Janem Krzysztofem Ardanowskim**, mimo tego, co ze strony pisowskiej władzy ich spotkało. Mam nadzieję, 1/4 w przyszłości do...czy do nich wygnaniec - Marek Trela. To wielka strata, 1/4 jego wiedza i talent nie są... w kraju wykorzystywane. **Agnieszka Bojanowska** P.S. Za mój kochany Michał i ludzi, którzy pracują... by odbudować jego prestiż i nadal hodować w nim piękne konie niezmiennie trzymam kciuki.